

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

Două măsuri.

Sunt încântați șovinistii magiari de vorbirea guralivului *Ugron Gábor*, rostită în ședința de Luni a dietei magiare. A atins cîrda cea mai simțitoare pentru ei: *magiarisarea armatei*. Pentru-că după concepțiunea șovinistului magiar, cu deplin respect față de sine, precum cultura cea adevărată numai în cunoșterea limbei magiare reșede și numai cu ajutorul acestei limbi pôte fi câștigată și perfecționată, așa și armata, numai atunci pôte fi viteză și bine disciplinată dacă instrucțiunea și comanda 'i-se face în limba magiară și dacă peste tot e pîtrunsă de un adevărat spirit magiar.

Și cum armata monarhiei noastre nu e așa cum doresce șovinismul magiar să fie, pentru-că e armată *unitară*, cu limbă unitară oficială și de conducere, *limba Monarchului*: deputatul *Ugron* a rostit o grîznică ieremiadă despre *neajunsurile* pe cari le împingă Magiarii pe cariera militară, unde se molipsesc de spiritul german dominant și se — *germanisază*.

Va fi sau nu va fi așa, e treaba lui *Ugron* și a celor ce 'l-au informat. Experiențele pe cari *noi* le câștigăm pe zi ce merge dovedesc chiar contrarul. Nu numai că la *honvezimea* despre care a vorbit *Ugron* domnesce cel mai perfect spirit unguresc, dar' el începe a fi introdus în măsură tot mai mare și în armata comună, unde, tot așa ca și la *honvezime*, n'ar avé să domnescă decât un singur spirit, — *spiritul militar*, spiritul de credință și alipire către Tron și către supremul șef al armatei.

Fie însă ori cum va fi; ne place cum argumentează *Ugron* în contra silurii de a învăța cineva limbi străine.

Pentru-că, — zice *Ugron*, — e frumos și e corect, ca oamenii să cunoască limbi străine; dar' ca cetățenul de stat să fie silit să învețe și să folosească o limbă străină lui, și să fie silit tocmai din partea acelor, cari chemați sunt să apere drepturile cetățenilor, în înțelesul legilor țării: *asta e gravamen*. Și dacă o națiune suferă acest lucru, e nu numai gravamen, e chiar *rușine*. E corect, ca oamenii să vorbească nemțește, să cetască nemțește; însă numai dacă *acesta e libera lor plăcere*; și nu o facă în urma constrîngerii, etc.

Cuvinte înțelepte sunt acestea, deși nu sunt aplicate la loc potrivit.

Dar' când *noi* le rostim și când *noi* le aplicăm la locul potrivit, întreaga cetă a șovinistilor magiari se scîlă asupra noastră, — cu *Ugron Gábor* în frunte, — și strigă după temniți în cari să fie aruncați pe vecie, și după furci în cari să fie trași *trădătorii de patrie valachi*, cari îndrănesc să atace în mod atât de grav unitatea și integritatea statului magiar!

Pentru ei e *gravamen* constrîngerea de a învăța nemțește, acolo unde au trebuință de limba germană, ear' pentru *noi* e *crimă* dacă cerem să nu fim siliți să învățăm unguresce acolo unde n'avem trebuință de limba ungurescă, ci să ni-se lase lucrul acesta în libera noastră voe și la libera noastră plăcere — cum zice *Ugron*.

Deosebirea acesta ce se face între ei și noi, — naționalitățile nemagiare din patrie, — formeză păcatul cel mai mare al șovinistilor magiari și preste tot al politicianilor magiari.

Și rîu fac politicianii magiari, orbiți de șovinism, că se folosesc de *două măsuri*: de una când cer drepturi dela cei mai tari de cât ei și de alta când împart drepturi, celor mai slabi decât ei.

Rîu fac, că pe când ei pășesc în fața Coronei, destul de îngăduitore și binevoitoare față de ei, cu pretensiuni din ce în ce mai esagerate, aprîpe ridicole și une-ori chiar ofensătoare pentru Corónă: nouă nu vrem să ne recunoscă nici măcar dreptul cel mai elementar și mai firesc, dreptul de a ne conserva naționalitatea și de a ne desvolta în limba noastră națională. Pentru-că la acest singur punct pot fi reduse aprîpe toate pretensiunile noastre și toate postulatele noastre politice.

Dar' înzadar ne tocim condeele, pentru-că nu este cine să înțeleagă, din parte magiară, scrisesele noastre. Și tare ne temem, că va veni o vreme, când politicianii magiari vor regreta că n'au voit sau n'au putut să ne înțeleagă!

Sibiu, 8 Martie n.

Simplificarea administrației.

Pe baza informațiilor primite dela locuri competente, semioficiosul „*Pol. Ért.*” e în măsură a anunța că proiectul de lege despre simplificarea administrației e compus și va fi predat în una din zilele cele mai apropiate ministrului de interne, pentru a-l prezenta parlamentului magiar. Cum se știe, și proiectul acesta de lege e dintre acelea, cari trebuie să fie votate încă din partea actualului parlament.

Congresul Sârbilor.

Din Budapesta se scrie, că guvernul se ocupă cu ideea permiterii convocării congresului național sârbesc, care ar avé să se întrunească înainte de Rusali, făcîndu-se în scopul aceste alegeri nouă congresuale.

Incompatibilitatea.

Proiectul de lege despre incompatibilitatea deputaților țării continuă a fi viu discutat în comisiunea însărcinată cu compunerea lui. Sunt două curente: unul cere, ca în chestii de incompatibilitate să judece Curia, ca tor impartial, celalalt pretinde, ca însuși parlamentul se facă pe judecătoria, prin un juriu special, însărcinat cu astfel de afaceri. De altcum se asigură, că noua lege despre incompatibilitate nu va fi cu mult mai aspră decât cea veche, dar' va avé avantajul, că va fi executată în mod conștiincios. Va se zică, cea veche n'a fost executată?

Situația în Austria.

Frumoșele cuvinte ale Monarchului, rostite cu ocaziunea deschiderii sesiunii parlamentare, nu s'au prins de gălăgiosii deputați din reichsrath-ul austriac. Scandalul înscenat în plină ședință și în numele „*suveranității poporului*” se țîn lanț și au degenerat chiar în bătaie sîngeră. În ședința de Marți, deputatul *Fressl*, Ceh radical, a fost bătut în sensul strict al cuvîntului din partea deputaților radicali germani, cari l'au trîntit la pămînt, și l'au umplut de sânge. Cu mare greutate au putut Cehii să-l scotă din mâinile furiaților Nemți. Ședința a trebuit să fie suspendată, ear' după redeschiderea reichsrath-ului a votat în prima cetire proiectul de lege despre contingentul de recruți, — ca și cum nu s'ar fi întemplat nimica.

Istoricul Episcopilor nouă

de George Ardelean.

(Urmare.)

V. Episcopiile nouă la congresul din anul 1878.

În acest congres se face un pas meritorial, căci s'a decretat în principiu realizarea înființării celor două episcopii din Timișoara și Oradea-mare și anume:

În ședința a X. dela 11/23 Octobrie 1878 sub punct Nr. 142, presidiul face raport în scris în cestiunea de a se înființa două episcopii nouă în metropolie.

Nr. 142. Concluz: „Se transpune Comisiunea organizătoare”.

Comisiunea acesta vine în ședința a XVII. dela 20 Oct. (1 Nov.) 1878 cu propunerile sale, cari sună:

Nr. 241. Comisiunea organizătoare vine prin raportul său, deputatul Anania Trombiș a raporta la M. 142 a. c. în cestiunea de a se înființa două episcopii nouă în Metropolie, și descopere: că în sinul comisiunei s'au născut două păreri, majoritatea e de a se decreta în principiu reînființarea episcopilor din Oradea-mare și Timișoara; ear' minoritatea ce constă din raportorul singur, considerînd greutatea timpurilor propune a se amîna decretarea înființării acelor episcopii pînă când fundațiunea fericitului Andrei baron de Șaguna pentru dotarea lor va ajunge să pôtă acoperi recerînțele pecuniare.

Douăzeci de deputați din archidieceșă aduc în strînsă legătură cu cestiunea episcopilor nouă sistemizarea postului de vicariu archidieceșan cu rang de *archiereu*, și spre acest scop fac o propunere specială dorind ei, ca ambele aceste cestiuni să se desbată și decidă împreună; la ce se aduce concludul:

Accludîndu-se la protocol raportul metropolitan în cestiunea episcopilor nouă sub I. și propunerea deputaților din Archidieceșă sub K, Congresul relgă toate propunerile meritoriale la comisiunea organizătoare, cu îndrumare ca combinîndu-le toate, să formuleze o propunere nouă și despre aceea să raporteze în ședința procimă!

Raportul presidial sub lit. I, care este retipărit în prot. congresual din 1878 sună:

Mărit Congres!

„Cu privire la conclusele congresuale din 1870 Nr. 105 și din 1874. Nr. 55 referitoare la cestiunea de a se înființa două eparchii nouă în provincia noastră metropolitană, cu părere de rîu trebuie să raportez măritului Congres; că ce e drept cestiunea acesta de mare importanță s'a ventilat în decursul timpului în conferențe ținute cu unii fruntași ai clerului și poporului nostru; dară încă nu s'a petrecut în cale oficială pînă acolo, ca în toate detaliurile ei să o putem vedea limpede, și să avem toate datele necesare la o deslegare finală.

Cu toate aceste nu pot face, ca să nu mă folosesc de ocaziunea sesiunei presinte congresuale spre a se încerca să se accelereze deslegarea acestei cestiuni și să se procure posibila mîngăiere acelor părți în provincia noastră metropolitană, cari în situațiunea lor de astăzi cu preferință sunt interesate în cestiune.

Nu numai decorul bisericii noastre naționale, dar' și rațiunea de administrare a eparchiilor recere, ca provincia noastră metropolitană, cu un număr de creștini peste 1½ milion, să fie împărțită în mai multe eparchii, decât câte avem astăzi și

să avem în fruntea acelor un număr complet de archierei.

După-ce ocașionalminte chiar și din partea organelor superiori guverniali s'a recunoscut, ba chiar s'a accentuat necesitatea de a se înmulți numărul episcopilor noastre eparchiale, totă dificultatea, ce se mai pôte nasce la acesta înmulțire, nu pôte sta în alt-ceva, decât singur numai în mijlocele materiale ce se recer la susținerea acelor organe eparchiali.

Privind această parte a cestiunei, eu sum de aceea firmă credință, că cu mijlocele ce le avem astăzi și cu adaugerea unor contribui, la cari am putea conta, dacă s'ar face apel la simțul bis. mai vîrtos al comunelor imediat interesate, și în fine după o reducere corespunzătoare a numărului reprezentanților sinodelor eparchiale și ai congresului, — poporațiunea noastră de un milion și mai bine de jumătate, va fi în stare de a susține preste tot cinci eparchii, cu toate atributele acelor.

Conduc de acesta socotă imi iau voia a propune: ca măritul Congres să binevoiescă de astădată a decreta în principiu înființarea a două eparchii nouă în provincia noastră metropolitană, și spre acest scop a însărcina pe consistoriul metropolitan, ca pe baza acesta să facă o arondare nouă a întregii provincii metropolitane așa: ca părțile banatice cu sau fără atragerea unui contingent din teritoriul Archidieceșei să formeze două eparchii cu reședința în Caransebeș și Timișoara; apoi părțile proprii ungurene cu adnecșarea unui contingent corespunzător din Archidieceșă să constituie alte două eparchii cu reședința în Arad și în Oradea-mare, ear' teritoriul Transilvaniei, după dismembrarea părților atrase la eparchiile banatice și ungurene să rămână și pe viitor la Archidieceșă, avînd Consistoriul metropolitan a țînă în vedere, ca minimul poporațiunei unei eparchii să nu fie mai jos de 250 mii.

Cât pentru mijlocele materiale consistoriul metropolitan ar fi de a se însărcina totodată: ca reflectînd la cele 50 de mii de floreni testate spre scopul acesta de fericitul arhiepiscop și metropolit Andrei baron de Șaguna să erueze cu deamănuntul mijlocele bănesci ce există deja spre susținerea organismului superior eparchial în întreaga provincie metropolitană; să pună apoi la cale prin mijlocirea consistoriilor eparchiali colecte pentru sporirea acelor mijloce și cu deosebire să vadă: care ar fi partea aceea ce părțile transilvane destinate de a se rupe de către archidieceșă o ar avé să primască din averea și dotațiunile archidieceșei?

În fine să vadă consistoriul metropolitan: cum în urmarea noiei arondări a provinciei metropolitane și respective a sporirii eparchiilor s'ar puté aduce unele dispozițiuni din statutul organic în consonanță cu nou creată stare a lucrurilor și deosebi: cum s'ar puté cu un calcul bun înpuțina numărul reprezentanților sinodali și congresuali așa, ca acela în totalitatea sa după noua arondare să nu fie nimic mai mare decât ce este astăzi?

Resultatele acestor însărcinări să le cuprindă Consistoriul metropolitan într'un proiect detaiat, care să-l substîrne negreșit la procesul congres ordinar înțelegîndu-se de sine: că prin noua arondare a provinciei metropolitane, și adevă prin înființarea a două eparchii, dotațiunea normală prezentă a episcopilor actuali să nu se impuține, ear' dealtmintrea pentru fitorii episcopi

minimul dotațiunei să nu fie mai jos de 8000 fl. anuali.

Supunând deliberării măritului Congres acestea propuneri îmi iau totodată voia a subterne aicea în avolul actele, cari au fost incurs până la congresul ordinar din 1874 în cestiunea înființării eparhiilor nouă, precum și alte două fruste incurse de atunci la consistoriul metropolitan sub Nr. 97: 1876 și sub Nr. 142: 1878 referitoare mai ales la interesele părților banatice.

Sibiu, 10 Octobrie 1878.

Miron Romanul m. p.
archiepiscop și metropolit.

(Va urma)

Din parlament.

— Vorbirea deputatului Teodor Fașie. —
(Urmare.)

Mărturisesc, că mai ales cu privire la aprecierea activității judecătorilor cercuale aș dori să mă reîntorc, în anumite privințe, la sistemul cel vechiu, ca adevărat să se constate: câte acte a rezolvat judele, fiindcă acesta arată timpul petrecut la masa de scris, munca birocratică strict luată, ceea-ce acum prin subnumerările ca eflux al sistemului tabelar cade afară din socotă.

Nu mi-ar plăce de altcum să mă reîntorc la acel sistem, când prin masa de cifre se putea seduce publicul, dar totuși în anumită măsură cred că e de însemnătate, la aprecierea activității individuale, întrebarea: câte acte a rezolvat cutare judecător într'un anumit interval de timp.

Așa cred, că în această direcțiune s'ar pute dori face anumite modificări în sistemul conspectelor. Dori chiar și în acest cas vor rămâne trecute cu vederea mulțime de momente, cari pot să apese mult cumpăna când e vorba de aprecierea activității judecătorului; pe lângă ori-ce fel de sistem statistic însă calitățile de jude, pregătirea și talentul judicios al judeului rămân complet atâră din socotă.

Nu pe dl ministru îl învinuiesc pentru acesta, ci sistemul, pe care l'a căpătat de-a gata; sistemul e în conexiune organică cu marile creațiuni justițiarie, de cari numai cu temeri aș îndrăzni să mă ating.

Sulevez de es. tesa, că sistemul apela-toric de acum, atât în cauze civile cât și — acum — în cauze criminale, nu permite, deosebi judeilor dela judecătorii cercuale, să se valideze și în urmarea eminentelor lor virtuți judiciale și a calificăției lor să pōtă obține înaintare extra seriem.

Acum, în cauzele judecate de judecătorii cercuale, de cele mai multe-ori totul e tribunalul regesc. Tablele regesci abia mai vād câte ceva din munca judecătorilor cercuale, și astfel tablele regesci au încă și mai puțină ocazie de a se ocupa cu activitatea judecătorilor cercuale și de a-și forma despre capacitatea judiciară a acelor și numai o iconă aproximativă; ear' în candidările făcute de tablele regesci ar trebui să fie cu mult mai multă garanță, decât în ale tribunalelor.

De altcum nu ar fi pagubă, dacă s'ar elimina candidările tablelor regesci, — dacă ministrul nu ar avē de deie atențiune clasificărilor resp. recomandărilor speciale făcute de presidenții tablelor, și dacă presidenții tablelor ar fi în poziția de a pute cunōșce deplin capacitatea fie-cărui jude. Nu voesc să statuez ca tesă, ca preste tot părerea presidenților să nu se iee în considerare, — dori ei sunt nemijlociții supraveghietori pe terenul judicaturei, ei sunt păzitorii aplicării practice a dreptului, legii și dreptății: dar' nici presidenții tablelor, afară de informațiuni de a doua mână, spre a cunōșce capacitățile judeilor singuratici n'au nici ei alt mijloc, de-cât a consulta conspectele statistice.

Astfel s'a întemplat apoi, de pildă, că presidentul a trebuit să facă chiar și îndreptări stilare și gramaticale în conceptul judeului denumit la recomandarea sa, trebuindu-i încă mult timp până ce l'a instruat să-și îndeplinească bine agendele. Ear' despre necesitatea tuturor acestora presidentul s'a convins numai la denumirea judeului, și totuși aceste conspecte statistice hotărăsc asupra întrebării: că judele cutare ori cutare întru cât e bun de lucru, mai adăugând că aceste conspecte nici nu pot fi controlate, pe alocurea le com-

pun diurniștii și — drept să spun — ele suportă une-ori și câte o mică ficțiune, ca să nu zic falsificare (falsum).

S'a întemplat de pildă, că numărul actelor rezolvate de cutare jude a fost indus în conspect cu cifră mai mică ori mai mare, mai departe, numărul cauzelor de moștenire subternute de notariul public și cărora trebuie să li-se accludă atestat de moștenire, spre a nu eși la ivelă restanțele au fost induse în conspect cu cifră mai mică de cât numărul adevărat al lor.

În ceea ce privește dreptul de a clasifica al presidenților de tribunale și al conducătorilor judecătorilor cercuale, acela e un drept absolut discrețional și nu e controlat în nici un chip; pentru-că dreptul de clasificare al autorităților superioare de inspecțiune, de pildă recomandarea deosebită din partea presidenților de tablă nu e controlă, căci s'au întemplat de pildă casuri, că presidentul de tablă a lădat în plenul ședinței pe unii referenți de prim-for ai cauzelor ajunse la suprarevisiune, dar' nu i-a trecut prin minte să corégă cōla de clasificare a acelor, ori să i iee în considerare la compunerea recomandării speciale.

S'a întemplat apoi, la statistica de clasificare, că șeful de oficiu a clasificat pe cutare jude ca fiind puțin talentat, și totuși cauzele mai grele, mai încurcate, a căror rezolvare pretindea o pătrundere judiciară mai ageră, le-a distribuit judeului celui puțin talentat, și nu celui mai capacitat — conform clasificării sale.

Acest drept discrețional, fără nici o controlă, cum și dreptul de candidare al autorităților superioare de inspecțiune, care drept e supus multor influințe, este foarte apt spre a nimici în anumită măsură ambiția corpului judecătoresc inferior atât de slab plătit. Mai ales avēnd în considerare, că nici dispozițiunile art. de lege XVII. din 1891 despre modificarea organismului la judecătoria și procuratură nu au fost puse în aplicare destul de corect, căci s'a întemplat, că la unele tribunale obține titlu și rang de jude de tablă câte un astfel de jude tiner, care și începuse serviciul ca subnotar la alt tribunal, întrecând astfel pe judeii pe lângă care el și-a câștigat praxa judecătorească, cu tōte că aceia în serviciul lor de aproape 25—30 ani au putut mai mult să se distingă și cu tōte că avansatul nici deosebită clasificăție și nici activitate extraordinară nu avea la activul său. Au obținut rang de jude de tablă astfel de indiviți, cari cel mult în neglijență de oficiu vor fi putut să se distingă.

Pentru-ca în corpul judecătoresc al Ungariei să afe ocrotire iubirea de dreptate, ambiția și conștiința de sine, și pentru-ca să nu i-se pōtă face nedreptate, — după a mea părere ar fi bun mijloc o controlare mai eficientă a dreptului de clasificare al șefilor de oficiu, cum și aceea, ca dreptul acesta să nu fie secret păzit cu multă gelosie, ci fie-care jude să aibă îndreptățirea a privi în cōla sa de clasificare cel puțin odată pe an și pentru cazul că nu e mulțumit cu aceea, să i-se deschidă posibilitatea de a corege nota nefavorabilă și de a face să se constate eventual pe calea cercetării disciplinare, că merită o mai bună clasificare.

Astfel de constatări pōte că ar spori agendele judecătorești, dar' în schimb ele ar fi recompensate prin mai marea activitate, la care ar inteți pe unii judecători. Nu fie zis spre supărare, și peste tot nu fie referat la nimenea personal acest discurs al meu, această posibilitate de emendare față cu șefii de oficiu, ar asigura în mare măsură independența corpului judecătoresc; ear' sub acesta independență e a se înțelege neatâr-narea de șefi, de autoritățile de inspecțiune și peste tot cea mai completă neatâr-nare.

În acest cas dreptul de clasificare nu ar mai fi sabia lui Damocle pentru nici un jude. Și-ar ști fie-cine dreptul și datorințele, ear' șefii de oficiu, dacă și ei înșiși nu sunt destul de activi, s'ar reținē de a se declara nedrept asupra capacității și diligenței subalternilor lor.

Azi însă lozinca e să pui omul la muncă până la eshauriare. Astfel își câștigă merite șefii de oficiu, astfel se crează într jude o emulație nevrednică de stimă întru a-și acapara în statistică cifre cât mai mari, în timp ce lozincele de ordin mai înalt sunt puse la silențiu, — fiindcă cifrele impun.

De aci provine apoi, că fie-cine ia lucrul din partea cea mai ușoră a lui, se străduiesc după lauri etni, și în detrimentul celor tari se validează cei slabi.

(Va urma)

Să introducem registre parohiale!

Gnrariului, 15 Februarie.

Numai după-ce într omul în viața practică, vede clar, ba simte la tot pasul cât de necesară-i este, pe lângă învățătura teoretică, un cuant ore-care de înțelepciune scōsă din experiență.

Un adevăr mare cuprinde deci maxima străbunilor nostri, că „teoria fără praxă e ca și rōta fără osie“, care se pōte aplica la tōte soiurile de ocupațiuni omenesci, prin urmare și la purtarea oficiului pastoral preotesc.

De bun folos le vor fi în astfel de situațiuni, preoților mai tineri, începători, poveștele binevoitoare ale colegilor mai bătrâni în oficiu, ca mai pățiți și așa mult-puțin bogăți în experiență.

Omenimea, cum știm, nu stagnează, ci progresază pe tōte terenurile activității publice.

În acest val-virtej general de sbucium și vîndălăgire suntem împinși vrēnd-nevrēnd și noi spre progres. Progresul însă produce schimbare; ear' paralel cu schimbarea timpului și a împrejurărilor, se schimbă negreșit și omenii.

Multe din concepțiunile bărbatilor cugetători, considerate ieri ca idei pōte bizare, ori neexecutabile, au devenit astăzi realitate sau fapte împlinite.

Avēntul spre progres al generațiunei tinere și dorul ei ferbinte de a se afirma — notă caracteristică a tinereții, — nu e bine să fie stinținite, ci din contră trebuie încă încurajate și regulate, dar' cu tact și moderațiune, prin judecata cumpenită a bătrânilor. În forma acesta nu se sufocă, ci se susține pururea vie flacără entuziasmului, isvorul faptelor mari și generose.

Acestea fie zise în general. Ear' în concret iată ce am de spus:

Ca preot tiner — sunt mulți ani de atunci — introduseam în comuna mea din propria inițiativă protocol de exhibite pentru agendele oficiului parohial.

Așteptam cu drept cuvēnt, ca inovațiunea acesta să întimpine, dacă nu chiar lauda, cel puțin sēca aprobare a superiorului meu de atunci.

Mare fu însă pentru mine decepțiunea, când, în loc de acestea, auzii sarcastica apostrofă: „Dar' la ce pământ ți-ai mai făcut de lucru cu așa ceva în pustiu!“

Ear' 10 ani mai târziu protocolul de exhibite a fost introdus prin ordinul autorității bisericesci în întrēgă archidieceasa pentru tōte oficiile parohiale.

Alt cas, care formeză adevăratul obiect al acestor rinduri:

Eram străin de loc, venit din altă comună și așa nu-mi cunoșteam în deajuns turma ce aveam să păstoresc.

Pentru delăturarea acestui neajuns și ca să am la îndemână mijlocul sigur, cu ajutorul cărui să pot face în ori-și-ce timp combinațiuni și constatări statistice, am așternut planul unei conscripții speciale a parochienilor.

Provedut cu un caiet corespunzător și însoțit de un om al bisericeii totodată bun cunoscător al poporului și al referințelor locale, am pornit din casă în casă începēnd dela Nr. 1 și mi-am cules notițele trebuincioase, pe cari le-am rectificat și autenticat apoi pe răgaz cu ajutorul matriculelor parochie.

Materialul astfel strîns și ordinar l'am indus cu acurateță în un protocol comandat anume la tipografia noastră archidieceasă.

Acest protocol, compus pe la anii 1879—80 și completat succesive, după trebuință, cu schimbările și adausurile obveniente, îl folosesc cu bun succes în tōte afacerile oficiale preotesci și în daraverile ce le am cu parochienii mei.

În presupunerea, că aș pute fi imitat în lucrarea mea descrișă aici de oreși-careva dintre stimații mei frați colegi aflători în situațiuni analoge cu acelea, prin cari am trecut eu: comunic în următoarele formulariul, după care e compus operatul meu.

Pentru fie-care familie o destinată o față, care în colțuri pōtă Nrul casei și al paginei, ear' sub și între ele 12 rubrici, cari cuprind:

1. Nrul curent al membrilor familiari.
2. Numele de botez și de familie, event. porecla, începēnd cu părinții (la mamă se indică și numele ei familiar de naștere) și continuând în rînd cronologic cu copiii.
3. Locul nașterii.
4. Meseria sau felul ocupațiunei.
5. A căta căsătorie.
6. Naștere din pat legiuit.
7. Naștere din pat nelegiuit.
8. Știe ceti și serie.
9. Anul, luna și ziua nașterii.
10. Anul, luna și ziua cununiei.
11. Anul, luna și ziua morții.
12. Adnotări și observări.

Dau categorica asigurare, că pe basa unui atare protocol, dacă e purtat în regulă, se compun cu mare înlesnire tabelele anuale despre mișcămēntul poporului, ba se mai pot face la anumite epoce cele mai varii combinațiuni și deducțiuni statistice.

Așa de pildă tot din 5 în 5, ori din 10 în 10 ani se pōte constata starea faptică a parohiei; că a crescut sau scădut numărul celor străini, veniți din alte comune și așezați în parohie; că cu cât a crescut numărul meserieșilor și al industrieșilor preste tot, precum și din fie-care brēslă în deosebi; cât face în % (procente) numărul analfabeților și în ce proporțiune scade acel număr din timp în timp; care e numărul nașterilor nelegiuite și sporirea, eventual scādāmēntul lui; câți ajung o anumită vērștă nestoriană ca dovadă neîndoeinică a vitalității, ori dōr a decadenței neamului nostru și altele.

Ear' pentru usul zilnic al preotului atât în cele administrative, cât și în cele pastorale un astfel de protocol formeză o carte manuală aproape indispensabilă.

Cât acest registru familiar, sau catastru parohial, cum s'ar mai pute numi, ar fi introdus în mod obligator în parochii din partea autorității bisericesci și cu controlarea purtării lui în legătură cu matriculele s'ar angaja protopresbiterii tractuali — datele statistice cari se trimit an de an la centru ar fi neasemēnat mai ample și mai esacte de cât acum, când în multe părți se culeg fără bază și fără sistem, numai de clacă, avēnd a umplē rubricile cu ceva.

Și scopul la care țintesc autoritatea noastră bisericescă, nu pōte fi altul, decât acela, ca prin mijlocirea organelor sale subalterne să i-se administreze date corecte și deplin esacte asupra numărului și a vieții poporului aparținător bisericeii noastre.

Progresele timpului în care trăim fac inomis necesare unele reforme și în organismul nostru bisericesc, ca prin ele se-i dăm o pulsațiune mai vie și mai eficientă.

Ioachim Muntean,
preot.

Revistă esternă

Simptōme îngrijitoare în Balcani.

„Magyarország“ de ieri are o telegramă din București, de cuprinsul, că — conform știrilor sosite acolo din Iași — toți sudiiții bulgari cari trăiesc acolo, au primit ordin să se reîntorcă numai de cât a casă în Bulgaria și să se înștiințeze la comanda corpului de armată la care aparțin. În aceeași telegramă se spune, că conform rapōrtelor private sosite din Sofia, situația în Bulgaria e cât se pōte de critică. Mulți sunt de credință, că în curēnd are să erumpă rēsboiu. Din Rusia încă s'au reîntors a casă foarte mulți Bulgari. Ministeriul de externe al Romāniei a primit notificare confidențială despre evenimentele acestea.

În același timp ziarul englez „Standard“ publică o telegramă din Odessa, de cuprinsul că Rusia se pregătesc deja spre a face față eventualelor încurcături. În Basarabia se fac pregătiri în acest scop și un mare număr de trupe se îndreptă spre Bender, unde deja e o mare garnisonă.

Turcia încă — deja de câteva săptămâni — își întăresc trupele de la granița bulgară, chipu pentru a înfrēna machinațiunile ligei macedo-bulgare.

Semnificativ, că în fața acestora regele Sērbiei într'un interview cu Degaston, corespondent al ziarului „Le Figaro“ din Paris,

dementând faimele despre alianța între Sârbia, Bulgaria și Muntenegru, a zis că o asemenea alianță numai atunci ar avea rezon de a fi, când din ore-care parte ar amenința vre-un pericol. Despre așa ceva însă acum nici vorbă nu e.

„Noul” president al Statelor-Unite. Luni s'a făcut cu mare alaiu instalarea lui Mac Kinley, ales a doua-ora president al Statelor-Unite pe un nou ciclu de 4 ani. Alegerea s'a făcut în 4 Decembrie anul trecut, ear' instalarea în 4 Martie; așa e usul vechiu. Din nunciul adresat din acest prilej senatului, transpiră veleități de imperialism american și nu prea îmbucurătoare prospecte economice pentru statele europene.

Conspirație contra regelui Italiei. În Roma s'a dat de urma unei conspirațiuni anarchiste, care dacă ar fi reușit, ar fi fost mai teribilă în urmări de cât toate cele de până acum.

Autorii conspirației sunt în Rio de Janeiro (în America), de unde au trimis pe un complice al lor la Roma să arunce în aer, cu dinamit, Quirinalul, unde se află palatul regal.

În firul lucrărilor de regulare a orașului se tăiașe anul trecut un tunel în muntele Quirinal, și conspiratorii știind-o această plănuiseră să pună dinamitul în tunelul acela. Dacă li-ar fi succedat planul, ar fi devenit ruine întregă acea parte a orașului.

Cum se raportază din Roma, emisul conspiratorilor e prins deja.

Contra regelui Don Carlos al Portugaliei încă e pusă la cale o conspirație. Un anarchist portugez a și plecat deja din America la Lissabona, cu scop de a ucide pe regele.

Din protopresbiterate.

Mercurea, 21 Februarie.

(Urmas și fine.)

Indată după închiderea ședinței sinodului protopresbiteral se deschide conferința preoțască.

De notar pentru compunerea procesului verbal se designază parochul Romul Pop, din Gârbova. — Acesta după apelul nominal, cetesce emisul consistorial, prin care se aprobă lucrările efectuate în conferința din anul trecut, și două rescripte ale Escelenței Sale Înalt Preasfințitului Domn Archiepiscop și Metropolit, prin cari se dau îndigări foarte lămurite la punerea în aplicare a măsurilor statorite de conferință.

În scopul de a avea conferința un substrat de desbatere, protopresbiterul nostru de timpuriu s'a îngrijit și a însărcinat pe părintele Romul Pop, ca să elaboreze pe baza îndrumărilor date de Escelența Sa un proiect de plan pentru punerea în aplicare a hotărârilor conferinței trecute, privitoare la promovarea fondului protopresbiteral și fondurilor parochiale, la ridicarea poporului din sărăcie, la ameliorarea dotațiunei preoțești, la combaterea indiferențismului religios și promovarea religiosității.

În urma acestei însărcinări menționatul paroch fără preget s'a apucat de lucru, prezentând laboratorul său lucrat după îndigările cuprinse în susmemoratele acte, cu o precesivitate rară, așa, încât regenerarea bisericești se se ducă în deplinire, fără de a simți poporul vre-o greutate.

Acest elaborat foarte instructiv și conștător din 45 puncte s'a cetit în conferință în tot cuprinsul lui și a fost ascultat cu viu interes de preoțimea adunată. După cetire conferința, în considerare că acel operat este tare voluminos și fără studiarea lui cu deamăruntul nu este posibil a intra în desbatere specială, a ales o comisiune cu însărcinarea de a veni în procsima conferință față de fie care punct cu propuneri bine formulate, spre a se pute desbate acel proiect de plan mai cu înlesnire.

În legătură cu acesta s'a mai decis, ca proiectul amintit să se hectografeze și câte un exemplar să se distribue fiecărui preot, ca să-l poată studia până la procsima întrunire.

Fiind timpul înaintat și ne mai învindu-se alte propuneri de pertractat, conferința se încheie la orele 2 p. m.

Acestea premerse au format ruzultatul activității sinodului protopresbiteral și al con-

ferinței preoțești, ținute în aceea zi. Deie Dumnezeu, ca preoțimea să fie pătunsă tot mai tare de nobila-i chemare într-o a conduce poporul la limanul cel dorit și-l face fericit atât în viața acasta trecătoare cât și în cea vecinică.

Fundamentul spre acest sfârșit e pus pe principii adevărat creștinesci și zidirea proiectată la timpul său are să fie măreță și să servescă de o adevărată fortăreță pentru apărarea nămului și bisericei noastre.

În combaterea acestei fortărețe se vor respinge toate atacurile dușmănoase, vină aceea din ori-ce parte.

După finirea acestor agende, preoțimea însoțită și de o parte dintră mirenii în frunte cu Domnul protopop, a participat la o masă comună.

În decursul prânzului la rëndul său Domnul protopop desfășurând în termeni precisi inițiativa luată de Escelența Sa preabunul nostru Archiepiscop și Metropolit pentru înființarea conferințelor, preoțești, cari cu timpul vor aduce mari folose preoțimei și poporului pe terenul religios-moral, cultural, intelectual și material, de a căror cultivare se îngrijesce într-un grad așa de mare și nu cruță nici o oștănelă în realizarea scopului, de a-și vedea fericită turma sie-și încredințată, — a toastat în sănătatea Escelenței Sale Înalt Preasfințitului Archiepiscop, dorindu-i viață îndelungată. La amintirea înaltului nume, urările de „să trăiască”, credeai că nu mai au finit. — După această toastăză părintele Ioan Șerb, din Poiana, în sănătatea d-lui protopop pentru activitatea desvoltată în decursul ocaruierei acestui tract. Mulțumind oratorului pentru această manifestare, luând adouă-ora cuvântul, d-l protopop închină în sănătatea preoțimei din acest tract și pe la orele 4 p. m. s'a depărtat fie-care pe la ale sale, pe deplin satisfăcături, că au avut în această zi o adevărată sərbătoare.

Un amic al progresului.

NOUTĂȚI

Lăsămăntul lui Milan. Ziarul oficial din Viena „Wiener Zeitung” publică un edict al tribunalului, în care erezii, legatarii și creditorii defunctului ex-rege Milan, cari locuiesc în Austria, sunt învinși să expună drepturile și eventualele lor cereri în scris sau verbal judecătorului districtual din Innerstadt, înainte de 14 Martie curent.

Rezolvare grabnică. Flicca orbă a cismariului Nyikos Ludovic din Szentes înainte cu treizeci de ani petiționase să fie primită în institutul orbilor. După șase ani a căpătat rezoluția negativă. În anul următor a petiționat de nou și după douăzeci și patru ani (în anul acesta) a căpătat rezoluția, earăși negativă. Într-aceia însă nenorocita și-a recăpătat vederea și acum pôte vedea și ea ce grabnic se resolvă la noi petițiunile.

Un institut de credit — în concurs. Banca din Chichinda-mare „Takarék- és Előleg-egylet” a ajuns în concurs cu pasive de 500.000 corone. Din cele 400.000 de corone depunerii abia se va putea mântui 1—2%. Deponenții sunt aproape toți industriași mici, ampioiați inferiori și agronomi din clasa mai sêracă. În cassa institutului s'au aflat bani gata numai 3200 corone. Curat al massei concursuale e avocatul Dr. I. Hochstrasser.

Ultima scrisoră. Se scrie dela Londra că cea din urmă, sau una din cele din urmă scrisori ale reginei Victoria, este răspunsul pe care l'a dat fostului ministru de marină Goschen. Goschen și-a dat demisia zicând că după atâția ani de serviciu, e sătul de viața publică. Regina a mulțumit în mod călduros ministrului pentru îndelungatul și credinciosul său serviciu, și-a exprimat părerea de rău din cauza retragerii lui și și-a încheiat scrisoră cu această observație: — „Și bêtărâna d-v regină e oșosită și dorește mult liniștea.”

Baba mirăsă. Baba Saveta Babescu din Timișoara nu vrea să țină pas cu legile firei. Pot tot trece zile și ani șeptezeci și doi peste capul ei, căci ea rămâne pe loc, tot tineră — la nimă și doritoare de amor. Patru soți ai ei dorm deja somnul de veci sub glia cimiteriului, ear' acum și-a ales pe al cincilea. Zilele trecute s'a prezentat la matriculant, făcându-i cunoscut că voescă să se căsătorească cu George Manciu. Mirele e de 52 ani. Baba mirăsă are în suburbiul Fabric al Timișoarei două case, apoi din căstorile anterioare: opt copii, douăzeci și doi nepoți și șese strănepoți.

În limba națională. La discuția asupra adresei în camera deputaților din Londra, naționaliștii irlandezi au aranjat o mică demonstrație, prin aceea că deputatul O'Donnell a luat cuvântul și a vorbit în limba irlandeză. Au fost surprinși Englezii de această cutezanță; dar l'au ascultat pe orator până în capăt. La noi l'ar fi aruncat pe ferestă, afară la stradă.

Primejdia esundărilor. La oficiul hidrografic din ministeriul de agricultură so-sesc din toate părțile țerii raporte despre umflarea riurilor, provenită din topirea repede a zepeziilor. Deosebi umflarea Dunării însuflă temeri.

Un regiment în arest de casarmă. Făptuitori până acum necunoscuți au jefuit Luni noaptea magazinul de haine al garnisonei din Oradea-mare, cu toate că paza la asemenea magazine e foarte severă. Urmarea acestei temerare jefuiri, e că până la aflarea furilor întreg regimentul a fost pus în arest de casarmă. Chiar și sergenții cu familie, cari locuiesc afară de casarmă, numai așa pot părași casarmă, dacă se supun întâiu la minuțioasă perchisiție.

Cele 10 porunci ale limbei. — Frunțașii poporului flamand din Belgia, pentru a întări sentimentul național între concetățenii lor, au răspândit în popor următoarele 10 porunci, cari se potrivesc de minune și pentru noi Români.

Iată-le:

1. Gândiți-vă, că în totă viața trebuie să dați locul întâiu limbii vostre strămoșești.
2. Vorbiți în limba voastră acasă, cu ai voștri, cu preștii și cu ori-cine, chiar și în fața unui străin, căci se cade, ca străinul să-ți învețe limba ta, nu tu pe a lui.
3. Creșteți pe copiii voștri în limba voastră, și învățați mai ales pe fete să vorbescă și să iubescă limba maternă.
4. Feriți-vă de școlile străinilor, căci numai așa veți lucra înțelepțește.
5. Cumpărați numai cărți, reviste și jurnale scrise în limba voastră, căci așa veți scăpa de influența străinilor.
6. La ori-ce petrecere ca și în saloane, vorbiți numai limba voastră, dar' vorbiți-o frumos.
7. Ori-cui aveți de scris, scrieți în limba voastră.
8. Dacă porunciți marfă în streinătate, scrieți în limba voastră, oăci câștigul deschide urechile și ascute limba.
9. Dați mărfurilor numiri numai în limba voastră, și
10. Tote inscripțiile prăvăliilor, etichetele mărfurilor și ori-ce reclamă, faceți-le numai în limba voastră, numai așa vă veți impune străinilor.

Postitorul Succii în București. Succii, care a fost veșt în toate capitalele mari din lume, va face și în capitala României o experiență de postire de 30 zile, zidit într-o odăiță cu geamuri, care va fi construită în circul Sidoli. Publicul pe lângă că va asista la spectacol, va pute să vadă și pe postitor, căci odăița va fi construită chiar în Circ, într'un așa loc în cât Succii să fie veșt. Odăița va fi făcută de cărămidă, așa ca să nu aibă nici o comunicație cu exteriorul și publicul să fie convins de lealitatea experienței de postire. Comitetul de supraveghere, compus din ziaști și medici, vor zidi de viu pe Succii în provisorul lui mormânt.

Dreptul ôșpeților stabili. Ômeni avisați la vipt în restaurante și la dejun în cafenele au de multe-ori prilejul de a vedea cum ei înșiși, ori alții sunt somați de chelner sau de proprietarul localului să părăsescă masa cutare, ori voină a lua loc la o masă li-se spune că „e ocupată” pentru ôșpeți stabili (Stammgast). Une-ori te supui acestor mici miserii fără nici o remonstrație, — de dragul păcii. Cum arată însă un cas recent, sunt și ôșpeți de aceia, cari nu voesc să recunoscă „ôșpeților stabili” asemenea privilegii. Într-o cafeneauă din Budapesta s'a întâmplat adevă zilele acestea, că un ôșpe străin fiind somat să părăsescă o masă rezervată pentru ôșpeții stabili, nu s'a supus somării, ci a pretins să i-se servescă cafeua acolo la masa aceea. Nu l'a servit însă nimenea, la ce a remonstat mai sgomotos până-ce a mers la el însuși proprietariul, somându-l și acesta să iee loc la altă masă. „O să-ți arăt eu stammgasterie îndată! Ai să-mi aduci aci la masa asta cafeua, ori un polișt.” Cafegiul a chemat un polișt și toți trei au mers apoi la poliție, unde căpitanul de poliție, după ce a ascultat plânsorăa fie-căruia, a enunțat următoarea sentință:

„Cafegiul X. e osândit la 100 corone pedepsă, pentru provocare de scandal public. În localuri publice nu există mese și locuri rezervate. Cine întră mai întâiu, ia loc acolo unde-i place.”

PARTEA LITERARĂ.

Concubinatul

originea și cauzele lui, relele ce rezultă din el și mijlocele pentru împedecarea și stîrpirea lui

de Gavril Hango.

(Urmare.)

Neînfrânarea poftei de avere.

Nu mai puțin contribuie la sporirea concubinatelor și neînfrânarea poftei de avere, chiar la unii tineri, burlaci și veduvi.

Mulți tineri stăpâniți de poftea de avere, și ear' de cei neajunși la etatea legală pentru de a se pute căsători și mai cu sémă iarăși de aceia, cari înrolați fiind la ôste și temându-se de un serviciu militar activ mai îndelungat, ca să-și asigure zestrea nenorocitei alese de mirăsă și în timpul acela, această ear' se nu se pôtă mărita după altul, — o duc și ei de concubină; și ce e mai dureros și aci, este împrejurarea, că părinții acestor nenorociți, nu numai că se învoesc la această, ci chiar ei conlucră mai mult la sêvșirea acestei fărădelegi, ca să mai capete în casă și un lucrătoriu fără de plată.

Tot din cauza neînfrânării poftei de avere își țin concubine și mulți indiviți singuratici, ear' burlaci și veduvi, cari dau de motiv, că fără femeie în casă nu-și pot purta economia și susținea cești din urmă familia. Motivul acesta ar fi acceptabil, dacă și-ar lua în casă femeie cu cari se nu pôtă fi bănuți, dar' în cele mai multe casuri se întâmplă contrariul, și așa nu pôte fi acceptabil în mod absolut.

Și aici, mai că numai puterea brachială a statului ar pute ajuta.

Acastă ar fi a opta cauză, carea contribuie la sporirea acestei fărădelegi.

Ținerea de femei străine suspecte — găzdoi, econome și crescătore — în casele unor privați, celibi și preoți veduvi.

Ce se zicem despre acei preoți nenorociți veduvi și cu familie și despre celibi, cari în lipsa de rudenii de aproape și în lipsa momentană de persoane străine cu cari se nu pôtă fi bănuți, sunt siliți a-și lua în casă găzdoi, servitore și crescătore de o moralitate dubie, pentru-ca să-și pôtă purta modesta economie și să-și pôtă susține familia nenorocită?! Aceștia ori cum se se pörte și ori cât de nenorociți se fie, lumea tot nu-i crede, ci împrejurarea această neîncunjuravă tot de scădere li-o socotesc, și zic, că „dacă popa își ține găzdoi, de ce se nu-mi țin și eu”, și nu-și pune întrebarea, că ore găzdoiă această ce rol are în casa preotului veduv, oprit dela căsătoria a doua ca preot, apoi slab dotat și cu familie grea, și ce rol are în casa unui mirean, carele se pôte căsători de mai multe-ori și pôte se nu-și țina găzdoi, ci să-și ia soție legală.

Deci și împrejurarea această pôte servi de scandal multora și pôte contribui la sporirea concubinatelor.

Aci ar fi locul să vorbesc despre avantajele și dezavantajele celibatului și despre căsătoria a doua a preoților, dar' aş trece preste marginile acestei disertațiuni, și fiind și preot veduv, pôte mi-s'ar face înputări de preocupăuni, deci trec mai departe.

Purtarea necorectă în viața socială a multor ômeni inteligenți, culți ori semidocti, și alți indiviți cu influință la popor.

Forțe mult contribuie la sporirea concubinatelor și purtarea necorectă în viața socială a multor ômeni culți, ori semidocti, și alți indiviți cu influință la popor, cari își bat joc de instituțiunile bisericesci, fiind unii dintre acestia chiar membri în oficiile și corporațiunile bisericesci.

Seiu două casuri când tocmai doi membri din comitetul și epitropia unei parochii au contribuit la contractarea alor două concubinate, și au luat în nume de rău, dacă unii din cei invitați au refuzat și n'au participat la ospetul spurcat. Ce se zicem apoi despre alți ômeni cu influință la popor, cari vorbesc trivialități despre instituțiunile bisericești? Apoi acestea sunt fapte triste, cari ne pun pe gânduri adânci, și trebuie să constatăm, că zeu nu s'au împărțășit de o creștere religioasă nici în familie și nici afară de familie.

(Va urma.)

Nr. 19/1901. [38] 2—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului de clădire aprobat de Preaven. Consistoriu archidiece-san sub Nr. 4745 școl. din 26 Iunie 1900, comuna bisericăscă Porcești (comitatul Sibiiului) dă în întreprindere edificarea școlii sale, pe cale de li-citațiune publică minuendă, ce se va ține în 17 Martie n. c. în școla gr.-or. română din Porcești la 12 ore la amézi.

Prețul strigărei este de 13,355 cor. în care nu se cuprinde valoarea petrei, cărămizii, varului, năsipului și a țiglei de coperit necesare, pe cari le dă co-muna bisericăscă în natură.

Licitanții au a depune un vadiu de 10%.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedé la oficiul parochial din Porcești.

Porcești, în 10 Februarie 1901.

Comitetul parochial:

Toma Dragomir Nicolae Grecu
paroch gr.-or. și președ. notariu.

Văđut.

Ioan Căndea
protopop.

Nr. 68/1900 of. parochial [35] 3—3

Publicare de licitațiune.

Acoperirea cu tinichia a biseri-cei și facerea gardurilor la casa pa-rochială din Coșna, protopresbiteratul Bistriței, se va da în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuende în 24 Martie 1901 st. n. la 11 ore a. m. în școla comunală din Coșna.

Prețul de strigare conform preli-minariului de spese este 5531 cor. 96 bani. Intreprindătorii, cari doresc a li-cita au a depune un vadiu de 5% din prețul de strigare.

Preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedé ori-când la oficiul parochial din Coșna.

Comitetul parochial gr.-or.

George Truția Gregoriu Briciu
președinte. notariu.

Nr. 57/1901.

Văđut.

Simion Monda
protopresbiter.

Nr. 257—1901. [37] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de pa-roch în parochia de clasa a III-a Cor-nățel, se escrie prin acesta concurs cu termin de 30 de zile dela prima pu-blicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții la acest post și vor așterne suplicele de concurs instruate conform normelor din vigóre în termi-nul deschis la subsemnatul oficiu pro-topresbiteral, avênd a se presenta în comună înainte de ziua alegerii în vr'o Duminecă sau sêrbătoare spre a-și do-vedi în biserică desteritatea în cântări și tipic și cunoscințele împreunate cu chemarea de păstoriu sufletesc prin o cuvântare de ocaziune.

Oficiul protopresbiter al Sibiiu lui în conșelegere cu comitetul parochial. Sibiiu, 19 Februaru 1901.

Ioan Papiu
protopresbiter

Din Tipografia și librăria archi-diece-san, Sibiiu, se pôte procura

Teoria Dramei

cu un tractat introductiv
despre frumos și artă,
de

Dr. Iosif Blaga,
profesor.

Prețul broș. 3 cor. 60 fl.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

„ZLĂGNEANA“, institut de credit și economii societate pe acții în Zlagna.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Zlăgneana“, societate pe acții se convoacă prin aceasta la a

III-a adunare generală ordinară,

conform §. 16 din statutele societății pe Sâmbătă la 23 Martie st. n. 1901 la 10 oare a. m. în localul scoalei greco-orientale din Zlagna cu următorul

[40] 1—1

Program:

1. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiare.
2. Decisiune asupra împărțirii profitului curat realizat în anul 1900.
3. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supra-veghere pentru anul 1901.
4. Alegerea direcțiunii pe un period de 5 ani conform § 32 din statutele societății.
5. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghere.

Acei domni acționari, cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală sunt poftiți conform §. 22 din statute, a-și depune înainte de adunare acțiile scrise pe numele lor respective pe numele acelora, pe cari îi represintă precum și documentele de plenipotență, la cassa societăței în Zlagna sau la „Albina“ în Sibiiu sau la „Victoria“ în Arad.

Zlagna, la 4 Martie 1901.

Direcțiunea.

BILANȚ CU 31 DECEMBRE 1900.

ACTIVA.		PASIVA.	
	K f		K f
Cassa în numărar	2,126-82	Capital social, 1000 acțiuni à 50 K . .	50,000—
Cambii de bancă	104,009-40	Fondul de rezervă	1,526-64
Imprumuturi pe obligațiuni	930—	Depuneri spre fructificare	23,0097-29
Imprumuturi hipotecare	2,625—	Cambii reescomptate	31,009—
Mobiliar	443-52	Dividende neridicate	670-82
după amortisare	43-52	Diverse conturi creditoare	100-70
Diverse conturi debitoare	2,264-40	Interese transitoare anticip.	2,715-30
		Profit curat	3,235-87
	112,355-62		112,355-62

CONTUL PROFIT ȘI PERDERI.

DEBIT.		CREDIT.	
	K f		K f
Interese pentru depun. spre fructificare . .	809-25	Interese de escompt	5,951-14
Spese:		„ hipotecare	131-89
Salarii	1,879-92	„ după împrum. pe oblig.	44-23
Chirie	400—	Provisiuni	1,693-96
Imprimare, registre, tipărituri, porto, diverse	896-54		
Marce de prezență	210-80		
Contribuțiune:			
directă	264-39		
10% dare după inter. depun.	80-93		
Amortisare din mobiliar	43-52		
Profit curat	3,235-87		
	7,821-22		7,821-22

Zlagna, la 31 Decembre 1900.

Emmanuel Beșa m. p.,
director executiv.

Stefan Pasculeț m. p.,
cassar.

Adam Damian m. p.,
contabil.

Membrii direcțiunii:

Dimitrie Comșa m. p.,
președinte.

Nicolae Cristea m. p.,
v.-președ.

Petru Popoviciu m. p. Iosif Magda m. p. Ilie Dumitrean m. p. Stefan Corpade m. p. Dumitru Moguțiu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile presente și le-am aflat în deplină ordine.

Comitetul de supraveghere:

Dominic Rațiu m. p.,
președinte.

Dionisie Costea m. p.

Petru Onea m. p.

Petru Prisecan m. p.

Editura și tipariul tipografiei archidiece-sane.